

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань транспорту та інфраструктури

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-71

Верховна Рада України

Відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань транспорту та інфраструктури на своєму засіданні 17 листопада 2021 року (протокол №44) розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків на автомобільному та міському електричному транспорті», реєстр. №5705 від 24.06.2021 р., внесений Кабінетом Міністрів України, та альтернативний йому проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків на автомобільному та міському електричному транспорті», реєстр. №5705-1 від 13.07.2021 р., внесений народними депутатами України Абрамовичем І.О. та іншими.

Законопроекти розроблено з метою удосконалення правового регулювання використання електронних квитків як одного з різновидів проїзних документів в громадському транспорті.

Законопроектом реєстр. №5705 пропонується внести зміну до частини другої статті 910 Цивільного кодексу України з метою визначення електронного квитка, на ряду з паперовим квитком, підставою для укладення договору перевезення пасажирів та багажу.

Також передбачаються зміни до Закону України «Про міський електричний транспорт» та Закону України «Про автомобільний транспорт» в частині визначення термінів «електронний квиток» та «квиток», а також покладання функції затвердження форми, обов'язкових реквізитів та відомостей, які має містити проїзний документ та електронний проїзний документ на Міністерство інфраструктури України.

Альтернативним законопроектом реєстр. №5705-1 пропонується:

- уточнити термін «електронний квиток», зазначивши передусім, що це є квиток, який відрізняється лише тим, що представлений в електронній (цифровій) формі;

- запровадити термін «транспортна картка», тобто, матеріальний носій, який може використовуватись при обігу електронних квитків. Це дозволяє відмежувати матеріальний носій від електронного білету, віддавши органам місцевого самоврядування питання обрання конкретної форми картки, або навіть відмовитись від неї;

- розширити повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення відповідних правил використання електронних квитків, використання автоматизованої системи обліку оплати проїзду на громадському транспорті;

- встановити вимоги до забезпечення пільгових категорій громадян електронними квитками, які мають видаватись на безоплатній основі відповідно до законодавства.

Ключовими відмінностями альтернативного законопроекту реєстр. №5705-1 від проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків на автомобільному та міському електричному транспорті», реєстр. №5705 є запровадження нової термінології, надання більших повноважень місцевій владі, а не ЦОВВ, в тому числі в частині затвердження форми квитка та змісту відомостей електронного квитка.

Міністерство інфраструктури України листом від 12.07.2021 р. №8703/32/10-21 повідомляє про те, що підтримує законопроект, реєстр. №5705, а листом від 20.07.2021 р. №9124/32/10-21 про те, що законопроект, реєстр. №5705-1 не підтримується.

Міністерство економіки України (листи від 15.07.2020 р. №3813-07/36981-01 та від 20.07.2021 р. №3811-07/37721-01) повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до законопроектів.

Міністерство фінансів України листом від 13.07.2021 р. №06040-02-3/21910 повідомляє про відсутність зауважень до законопроекту реєстр. №5705. Листом від 02.08.2021 р. №06040-02-3/24102 повідомляє про необхідності доопрацювання законопроекту реєстр. №5705-1 із урахуванням такого:

1. Законопроект передбачає внесення змін до статті 4 Закону України «Про міський електричний транспорт» та статті 37 Закону України «Про автомобільний транспорт», згідно з якими у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду відповідні пільгові категорії громадян забезпечуються електронними квитками, які видаються на безоплатній основі відповідно до законодавства.

Передбачене законопроектом забезпечення електронними квитками пільгових категорій громадян матиме вплив на показники місцевих бюджетів. Відповідних фінансово-економічних розрахунків щодо додаткової потреби у коштах та обґрунтувань до них розробник не надав.

2. У попередніх законопроектах, що подавалися як профільним міністерством, так і окремими депутатами, з метою врегулювання питання щодо належного функціонування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті як однієї з ключових реформ транспортної галузі одночасно із внесенням змін до законів України «Про автомобільний транспорт», «Про міський електричний транспорт» передбачалось внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон про РРО) в частині вирішення питання про випадки незастосування реєстраторів розрахункових операцій/програмних реєстраторів розрахункових операцій і розрахункових книжок під час продажу проїзних і перевізних документів на автомобільному та електричному транспорті.

Наразі законопроектами №5705 та № 5705-1 зміни до Закону про РРО не вносяться. Вважаємо, що відсутність у Законі про РРО визначення особливостей проведення розрахункових операцій із видачею «електронного квитка» може спричинити законодавчу колізію щодо порядку фіскалізації та здійснення контролю за розрахунковими операціями під час надання послуг на автомобільному та міському електричному транспорті.

Міністерство цифрової трансформації України (листи від 19.07.2021 р. №1/03-2-7896 та від 23.07.2021 р. №1/03-2-8133) повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до законопроектів.

Міністерство юстиції України (лист від 09.07.2020 р. № 31961/10130-1-21/8.1.4) надав висновок до законопроекту реєстр. № 5705 із загальною підсумковою оцінкою «відповідний із зауваженнями щодо недотримання вимог нормопроєктуальної техніки», зокрема в частині доопрацювання положення щодо наділення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері міського електричного транспорту та автомобільного транспорту, повноваженням встановлювати форми проїзних документів.

Щодо альтернативного проекту, реєстр. №5705-1, висловлює зауваження в частині наділення органів місцевого самоврядування повноваженнями щодо затвердження умов, за яких квиток дає право на отримання транспортних послуг, що, в свою чергу приводить до надання широких дискреційних повноважень в сфері регулювання пільгового проїзду осіб.

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України, розглянувши проект, реєстр №5705, висловлює наступні зауваження.

1. Редакційно невдалою виглядає оновлена редакція ч. 2 ст. 910 Цивільного кодексу України (далі – ЦК), за якою «укладення договору перевезення пасажирів та багажу підтверджується *наданням* відповідно квитка або електронного квитка та багажної квитанції, вимоги до яких встановлюються відповідно до законодавства». За чинною ж нормою – «укладення договору перевезення пасажирів та багажу підтверджується *видачею* відповідно квитка та багажної квитанції, форми яких встановлюються відповідно до транспортних кодексів (статутів).

Зокрема, із пропонованого формулювання «укладення договору перевезення пасажирів та багажу підтверджується *наданням* відповідно квитка або електронного квитка та багажної квитанції» є невизначеним: хто і кому має надати квиток (електронний квиток) – перевізник пасажирів чи навпаки; в якому випадку багажна квитанція є обов'язковим документом, якщо і квиток, і електронний квиток надають право пасажирів на одержання послуг з перевезення пасажирів *та багажу*.

Пропоновані зміни до ч. 2 ст. 910 ЦК не кореспондуються з відповідними оновленими редакціями визначень поняття «електронний квиток», згідно з якими *електронний квиток надає право пасажирів на одержання послуг з перевезення пасажирів та багажу після реєстрації такого квитка в автоматизованій системі обліку оплати проїзду, а не після його надання, пред'явлення чи видачі*.

2. У проекті поняття «електронний квиток» визначається як «електронний проїзний документ інформація в якому зафіксована з

дотриманням вимог, визначених законами України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», цим Законом у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити та відомості, який після реєстрації в автоматизованій системі обліку оплати проїзду дає право пасажиру на одержання послуг з перевезення пасажирів та багажу» (зміни до ст. 1 Закону України «Про автомобільний транспорт», ст. 1 Закону України «Про міський електричний транспорт» (при цьому, у змінах до останнього у визначенні поняття «електронний квиток» слова «цим Законом» відсутні)). На нашу думку, посилання на конкретні законодавчі акти є недоречним, оскільки потребуватиме внесення до вказаного визначення змін у разі зміни назв таких актів або визнання їх такими, що втратили чинність.

3. Змінами до ст. 9 Закону України «Про міський електричний транспорт» пропонується віднести затвердження форми, обов'язкових реквізитів та відомостей, які має містити проїзний документ та електронний проїзний документ, до компетенції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту. Запропоновану норму слід узгодити з приписами ч.ч. 3, 4 ст. 8 цього ж Закону, за якими місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування забезпечують реалізацію державної політики у сфері міського електричного транспорту, а також, серед іншого, *встановлюють порядок справляння плати за проїзд*. Органи місцевого самоврядування *запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду, встановлюють порядок її функціонування, а також форми носіїв, види, порядок обігу та реєстрації проїзних документів, визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду*.

Зауваження такого ж змісту стосується й відповідних змін до ст. 6 Закону України «Про автомобільний транспорт», ч.ч. 8, 9 ст. 6 якого визначені аналогічні повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

4. Назва проекту не повною мірою відображає його зміст. Зокрема, у назві проекту йдеться про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків *на автомобільному та міському електричному транспорті*», тоді як запропоновані у проекті зміни до ч. 2 ст. 910 ЦК у наведеній редакції передбачають встановлення загальної норми щодо перевезення пасажирів та багажу усіма видами транспорту, а не лише міським електричним та автомобільним.

Стосовно альтернативного проекту закону реєстр. №5705-1 Головне управління вважає за доцільне зауважити наступне.

1. У визначеннях поняття «*електронний квиток* – квиток представлений у формі інформації в електронній (цифровій) формі, інформація про який фіксується автоматизованою системою обліку оплати проїзду та зберігається у вказаній автоматизованій системі у вигляді відповідних записів (зміни до ст. 1 Закону України «Про міський електричний транспорт», ст. 1 Закону України «Про автомобільний транспорт»)) редакційно невдалими є формулювання: «у формі інформації в електронній (цифровій) формі»; «у формі інформації в електронній (цифровій) формі, інформація про який».

Крім того, вираз «інформація про який фіксується автоматизованою системою обліку оплати проїзду» не розкриває процедуру оплати проїзду за допомогою електронного квитка, не визначає, яким чином відбувається фіксація електронного квитка автоматизованою системою обліку оплати проїзду.

2. З визначень поняття «квиток – проїзний документ встановленої форми, який надає право пасажирові на одержання послуг з перевезення пасажирів та їх багажу, а також надання *інших* послуг, пов'язаних з таким перевезенням» (зміни до ст. 1 Закону України «Про міський електричний транспорт», ст. 1 Закону України «Про автомобільний транспорт») незрозуміло, про одержання яких саме *інших* послуг, пов'язаних з перевезенням пасажирів та їх багажу, йдеться. Вказана норма не відповідає принципу правової визначеності.

3. У визначенні поняття «транспортна картка – матеріальний носій, який може використовуватись для купівлі та використання електронних квитків, та який може містити інформацію про кількість наявних у пасажирів незареєстрованих електронних квитків (кількості можливих поїздок), баланс коштів *тощо*» по-перше, потребує конкретизації зміст поняття «матеріальний носій», по-друге, припис «тощо» не відповідає принципу правової визначеності.

4. Змінами до ст. 4 Закону України «Про міський електричний транспорт» та ст. 6 Закону України «Про автомобільний транспорт» повноваження щодо затвердження форми квитка, його обов'язкових реквізитів, умов, за яких квиток надає право на отримання транспортних послуг, запровадження застосування електронних квитків для оплати транспортних послуг, використання автоматизованої системи обліку оплати проїзду пропонується віднести до компетенції органів місцевого самоврядування. Звертаємо увагу, що такі повноваження органів місцевого самоврядування уже частково передбачені ч.ч. 3, 4 ст. 8 Закону України «Про міський електричний транспорт», за якими, зокрема, органи місцевого самоврядування, серед іншого, *встановлюють порядок справляння плати за проїзд, запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду, встановлюють порядок її функціонування, а також форми носіїв, види, порядок обігу та реєстрації проїзних документів, визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.*

Зауваження такого ж змісту стосується й відповідних змін до ст. 6 Закону України «Про автомобільний транспорт», ч. 9 ст. 6 якого визначені аналогічні повноваження органів місцевого самоврядування у сфері автомобільного транспорту.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом (листи від 07.10.2021 р. №04-20/10-2021/312130 та №04-20/10-2021/312128) у своєму висновку на предмет відповідності праву ЄС повідомляє, що проекти Закону за своєю метою не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України, однак потребують доопрацювання з метою врахування положень Директиви (ЄС) 2010/40 Європейського Парламенту і Ради від 7 липня 2010 року про структуру для розгортання інтелектуальних транспортних систем в області автомобільного транспорту і для взаємодії з іншими видами транспорту) і

делегованого Регламенту (ЄС) 2017/1926 про надання мультимодальних інформаційних послуг для подорожей на території ЄС.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроект, реєстр. №5705, не має впливу на показники державного та місцевих бюджетів. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Наразі альтернативний законопроект реєстр. №5705-1 має вплив на показники місцевих бюджетів (призведе до збільшення їх видатків). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Комітет з питань антикорупційної політики висновку не надав.

Враховуючи викладене та результати обговорення на засіданні, Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків на автомобільному та міському електричному транспорті», реєстр. №5705 від 24.06.2021 р., внесений Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу, а проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження електронних квитків на автомобільному та міському електричному транспорті», реєстр. №5705-1 від 13.07.2021 р., поданий народними депутатами України Абрамовичем І.О. та іншими, відхилити.

Співдоповідачем від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Негулевського І.П.

Голова Комітету

Ю.Г. Кісель

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: КІСЕЛЬ ЮРІЙ ГРИГОРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000071502E009A1A7B02

Дійсний до: 09.09.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України

№ 04-31/03-2021/357211 від 18.11.2021

714814